

Oud-Philipswerknemers was nauw betrokken bij bevrijding van Eindhoven en vestigde zich later in Ame

John van Kooyk, de onbekende held

(Van een onzer verslaggevers)

EINDHOVEN - In de Verenigde Staten was John van Kooyk een bekende naam. Hij wordt er beschouwd als een oorlogsheld, werd er gedecoreerd en was vaak eregast bij officiële diners van oud-strijders. In Eindhoven is de rol van Joop van Kooyk tijdens de bevrijding van ons land en daarna veel minder bekend. Van Kooyk, die uit ergernis Nederland terug toegerde en Amerikaan werd, is op 9 februari in Clarksville (VSt) op 86-jarige leeftijd overleden. Zijn as wordt vanmorgen om 11.00 uur bijgezet in het familiegraf op de begraafplaats 'De Oude Toren'.

Joop van Kooyk had zijn principes. Daarom weigerde hij in 1936 een selectie als tienkamper voor de Olympische Spelen in Berlijn en hij wilde ook niet deelnemen aan wedstrijden als Duitse deelnemers de Hitler-groet brachten. „Misschien had hij die afkeer omdat mijn moeder van joodse afkomst was”, zegt zoon Eddy van Kooyk.

Sportzaak

Van Kooyk sr. kwam bij Philips te werken, maar had daarnaast een sportzaak, eerst in de Iepenlaan, later in de Mathildeaan. In de oorlog kwamen nogal wat Duitsers, ondergebracht in het Victoriahotel daar in de buurt, bij hem inkopen doen.

Van Kooyk kwam door luisteren, vragen en combineren op de hoogte van de gang van zaken op het vliegveld Welschap, kende de verliezen en de plannen en gaf zijn inlichtingen door aan mensen die hij kende van het verzet.

Toen de Amerikanen in september 1944 bij Son landden, was Van Kooyk goed op de

• John van Kooyk, derde van links, met zijn Amerikaanse maten na de slag van Bastogne

hoogte van de Duitse posities in en om de stad. Hij bood de Airbornes van het 101e 'Screaming Eagles' zijn diensten aan. Hij kon kolonel Robert Strayer bijvoorbeeld vertellen hoe het station aan de achterzijde te benaderen, hij wees de kortste en veiligste weg naar het vliegveld en hij bracht de Amerikanen op de hoogte van de Duitse versterkingen. De Amerikaanse luitenant Eddie Shames, ook jaren later nog zijn 'buddy', heeft menig keer verklaard dat daardoor veel Amerikaanse levens gespaard zijn gebleven.

Vlekkeloos

Van Kooyk was actief in de Corridor en werd in Nijmegen

duchtig aan de tand gevoeld omdat men in hem een dubbelspion vermoedde. Toen de 'Screaming Eagles' om uit te rusten naar Mourmelon bij Reims werden overgebracht, ging hij mee. Hij sprak vlekkeloos Duits en werd dus vaak belast met het ondervragen van gevangenen. De Airbornes werden ingezet bij Bastogne en na harde strijd bevrijd door de tanktroepen van generaal Patton.

De opmars van de geallieerden bracht Van Kooyk, inmiddels in het uniform van een Amerikaanse kapitein, via Oostenrijk naar Berchtesgaden, waar Hitler zijn landhuis had gehad. Louter op bluff kreeg hij 400

SS-ers zo ver dat zij hun wapens neerlegden en zich overgaven.

Na de oorlog miste Van Kooyk in Nederland de waardering voor zijn inzet. Hij ergerde aan de manier waarop men die niets gedaan hadden voorop stonden. Hij reisde uitnodiging vaak naar Amerika waar hij als een held werd gefêteerd en zelfs door president Truman werd gecommuniceerd. Na het overlijden van zijn vrouw Jeanette vestigde hij zich definitief in Amerika. Hij is daar begin februari overleden. „Hij was een man met principes”, zegt zoon Eddy van Kooyk. „Het was wit of zwart, iets anders was er niet.”